

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ

Ο Γιώργος τάδε ουσίσει... Τὴν Παναγία τὴ δική του τὴν φανταζότανε μὲ κατὶ τὸ φτωχό. τὸ ἄγνο, τὸ σερνο καὶ τὸ καλοκαρδῶ, μὲ κατὶ σὺν τοῦ σπιτιοῦ του τὴν ἀπλότητα καὶ σὺν τῆς 'Ανθοῦλας τῆς δροσιά καὶ τῆς μητέρας του τῆς ζέστα. Ἐκεῖνη ἡ γυναίκα, ποὺ ποζαρισμένη καὶ σπολισμένη μερσοτά του ἐστεκότανε, δὲν ἦταν βέβαια ἡ ἀληθινὴ ἡ Παναγία, ὅπως τοῦ Φιλίππα ἡ γυναίκα, δὲν ἦταν ἡ γυναίκα ποὺ αὐτὸς ονειρευότανε.

Τοῦ πέταξαν ἓνα πορτοφόλι.

Μὰ εἶνε ὅμως τέχνη, ἔ; Γιὰ κατὰ τὴ Παναγία πὼς ἀστραποβολοῦται...

Καὶ νόμισεν ὅτι ἐκεῖ, ποὺ σκυφτός μερσοτά τῆς ἦτανε, ζητώντας τὸ ἔλεος καὶ τὴν ἀγάπη τῆς νομοσε, εἶπαμε, πὼς θὰ τὴν ἀνούγε, μὲ τὴ φωνὴ τῆς Φιλίππας, νὰ τοῦ λέη :

— Μερσί, νὰ λές. Τ' ἀκούς ; Μερσί νὰ λές !... Ὅχι εὐχαριστῶ. Καὶ πάλιν ὁ νεοκώρος τὸν ἐπιήσασεν :

— Γιατὶ, καλόπαδο, εἰς' ἔτσι ουσισμένον ;

— Νά, τοῦτα τὰ κόνισματα !... — Ἀ ! κατὰλαβα... Εἶνε πρώτης τάξεως ! Ἐνας φράγγος ζωγράφος τάφρασε. Πεντακόσια φράγκα χρυσά γιὰ κάθε ἓνα πῆρε.

Καὶ πάλιν ὁ Γιώργος, τὰ χέρια ἔχοντας στὶς σέτες, ἔξω στοὺς δρόμους βρόθηκε.

Ἡ ἔκκλησια τοῦ βάρυνε τὴν καρδιά, ἀντὶ νὰ τοῦ τὴν ἀλαφρώσει...

Καὶ σκυφτός τράβηξε κ' ἀνέβηκε νὰ ἰδῆ λίγο τὴ θάλασσα τὴν λακωνικοῦ, ποὺ ἀπὸ τὰ ὄνειρα καὶ τὶς ἀγάτες του, σὺν στρίγγλα δὴ τὸν ἄρπαζε...

Ἐφτασε τέλος κ' ἡ μέρα τοῦ μεσηοῦ. Ὁ Γιώργος μῆτε μέσα σὲ μὰ βάρκα, ποὺ χοροπηδοῦσε, καθάλλικειντας τὰ χιμάτα, κ' ἐτραβῆξε γιὰ τὸ ὑπεροκάνειο, ποὺ μαῖφο, σὺν κεντημένους πύργους, μακρὰ, στὴν ἀνοιχτὴ τὴ θάλασσα, στεκότανε.

Εἶπε ὅλα τοῦ μετανάστευε τὰ προσόντα. Ὁ γιατρός τὸν εἰρήσε ἀρτιμελὴ καὶ τὸ κομποδέμα τὸν περιεῖχε ἀκόμα τὸ ὄριζομενο πλοῦν, μὲ τὸ ὅποιο θὰ τοῦ ἐπετρέπετο ἡ ἔξοδος στὸν Νέο Κόσμο.

Τὰ μάτια του, μάτια αἰετοῦ, καὶ στὸ ἀπέναντι βουνο διακρίνανε τὸν ἀνθρώπο.

— Βλέπεις καλὰ ; τὸν ρώτησε ὁ γιατρός.

— Ἄν βλέπω, λέει ; Καὶ τὴν Ἀμερικὴ μορφοῦ νὰ δῶ, ἂν καλοκυντάξω...

Τὸ βέβαιο ὅμως εἶνε πὼς, ἔξω στὴν πόλι, ἐκεῖ ποὺ χάζευε ὁ Γιώργος, παρ' ὀλίγο αἱ λοποδύτες νὰ τοῦ πάρουν τὰ λεπτά.

Τοῦ οἶξαν ἓνα πορτοφόλι κάτω, προσποηθῆκαν πὼς τὸ βρήκανε μαζὺ καὶ ἔπειτα ζητοῦσαν νὰ μοιραστοῦνε τὰ λεπτά τοῦ δικιοῦ του πορτοφολιοῦ. Λασκαλειμένος ὁμοῦ ὁ Γιώργος τοὺς ἀπέφυγε.

Στὰ ἀνθρακωρυχία.

Τὴν ἄλλη μέρα ἔνας ἄλλος τὸν πλησίασε.

— Θὰ εἶσαι μετανάστης ; τοῦτε.

— Βέβαια. — Καὶ ἔξω... Δὲν θὰ ξέρης τὴν πόλι, ἀσφαλῶς. Καὶ ἐγὼ γιὰ μετανάστης εἶμαι. Μὴν θέλεις νὰ σοῦ βγάλω εἰσιτήριο ;

Ὁ Γιώργος γύρισε τὴν ἀγκλίτια ἀπὸ τὴν ἀνάποδη καὶ προτεινόντας τὴν γοντῆ ἀκρὴ τῆς, ἀπάντησε :

— Νά ! Μὴ θέλεις νὰ σοῦ μετρήσω τὰ λιανά ;

Ἔτσι περὶ τὸ μάτι του πῆρε φόβο. Ἐφτασε καὶ τὸν ἴδιο

τὸν ἐάντο του νὰ φοβάται. Σὲ κάθε ἐπαρὴ ἀνθρώπου ταρασσοῦταν. καὶ γιὰ κάθε ἓναν ποὺ τὸν ζήτησε, σχημάτιζε κακὴ ἰδέα. Μὰ μέρα στὸ δρόμο, μὰ Ἐγγλέζα στάθηκε καὶ καίωρονε τὸ λυγερὸ του τὸ κορμὶ μὲ τὴ λευκὴ φροστανέλλα καὶ τὸ νεανικό, τὸ ἀνθιμένο πρόσωπό του.

— Κόματ !... τοῦ εἶπε.

— Χμ ! Διανοήθηκε ὁ Γιώργος, νὰ καὶ ἓνας λοποδύτης ἀρσενικοθηλάκος !...

— Κόσοματ !...

— Ἄιντε, ρε σιγάχτρο καὶ σὲ μένα δὲν περνᾶν αὐτοῖνα, τῆς φώναζε ἄγρια.

Εἶπε λάθει σχεδὸν μανία καταδιώξω. Τὸν βαρκάρη, ποὺ τὸν πῆρε νὰ τὸν πᾶσι στὸ βατόρι, στάθηκε καὶ τὸν ρώτησε :

— Βαρκάρης εἶσαι ἐλόγου σοῦ ἡ λοποδύτης ;

— Βαρκάρης.

— Εἶσαι βέβαιος ;

— Μὰ τὸ Θεό, βαρκάρης εἶμαι, τί εἶν' αὐτὰ ποὺ λές ;

— Καλὰ !...

Μέσα στὴ βάρκα βρισκοῦταν πλῆθος μεταναστῶν.

Ἐκεῖ ἦταν καὶ μὰ γυναίκα μὲ τέσσερα παιδιὰ. Ἐπήγαινε κ' αὐτὴ στὴν Ἀμερικὴ, ὅπου εὐδοκίμοσε, κερδίζοντας χορμιάτα, ὁ ἀντρας τῆς.

Ἐξῆ χρονία εἶνε ποιήφυγε, ἔλεγε στὸ Γιώργο μὲ παράνομο. Μ' ἄφησε ἓνος χρόνον νυχοῦλα μὲ τὸν μεγάλο μου τὸν γιῶ... Ὁ Γιώργος ἐξεπλήγη.

— Καὶ δὲν ποὺ λές, τῆς εἶπε ἔξαφνα ἓνας ἄλλος ἀπ' τὴ βάρκα. Τὰ ἄλλα τρία παιδιὰ ποιήγεις, πὼς τᾶναις ; Κατὰ παραγγελίαν ;...

Ἐκεῖνη τοὺς διηγῆτο ἔπειτα τί χριμάτα ποὺ κέρδιζε ὁ ἀντρας τῆς. Τὶ οἰκονόμος καὶ τί νοικοκύρης ποὺ εἶνε. « Πεντάρα ἄμα πᾶνει στὸ χέρι του, ἐφτά κόμπους τῆ δένει ». Νοικοκύρης, ὄχι ψέμματα !... Κι' ἂν τῆς δᾶ κ' ἀπὸ προκοπῆ !...

Καὶ διηγῆτο γιὰ τὰ χριμάτα ποὺ τῆς ἔστειλεν.

— Ὅλο καὶ δολλάρια !... Ἄιντε τὰ σκασιμένα !...

— Ἄνα εἶνε κανεὶς ὁμογενής, πολλὰ μορφοῦ νὰ κᾶμη, εἶτε κάποιος.

Ἐπειτα τὸ λόγο ἔλαβε ἓνας νέος, ὁ ὅποιος ξαναγύρισε στὴν Ἀμερικὴ. Πολλὴ περιεργος ἀνθρώπος, ἀλήθεια.

Τὰ δάχτυλά του γεμάτα δαχτυλίδια, καδένες στὸ φοῶδι, καδένες στὰ κλειδιά, στὸ μολυβῆ καὶ τὸ ἐπίχρυσο, στὰ ματογυῶλια !... Στὴν καρφίτα καὶ στα κομπᾶ φεντοδιανμένα, σπῆλβονα καὶ ἀστραποβολοῦσαν. Δὲν ἦταν ἀνθρώπος αὐτός, ἦταν βιτρινα χρομιοῦ.

— Καὶ σεῖς ξαναγορφοῦτε εἰς τὰς... Ἀμερικὰς ; τὸν ρώτησε ἓνας ἐμ ε τ α ν α σ τ ᾶ τ η ς ἐμφοιτοῦπάλληλος.

— Νά, στενοχωρήθηκα πολὺ, ξέρετε, στὴν... Ἐλλάς ! Δὲν ἔχει ποὺ νὰ ἔ σ τ α θ ἡ κανεῖς καὶ πὼς τίνι τρώφω νὰ διασκεδάσω...

— Καὶ ἔχετε πολλὰ χρόνια στὴν Ἀμερικὴ ; διέκωρ' ἓνας ἄλλος.

— Μάλιστα. Μόλις ἔ φ θ ᾶ.

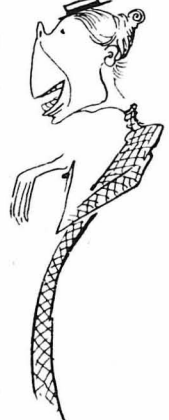
— Καὶ εἰς ποῖο μέρος ἐργάζεσθε, παρακαλῶ ;

— Εἰς τὰ ἀνθρακωρυχία. Ξέρετε τί εἶνε τὰ ἀνθρακωρυχία ; Ἐκεῖ ποὺ ἔ ξ α γ ᾶ γ ο ν τ α ἰ οἱ ἀνθρακες. Δὲν ξέρετε τί ὄραια εἶνε ἐκεῖ !... Θελτικόν, πολὺ ρ ο μ α ν τ ι κ ὸ ν διὰ νὰ κερδίσω χριμάτα κανεῖς. Ὁ χρυσὸς ξέρετε εἶνε... — Ἀνθρακες...

— Νά, στοὺς ἀνθρακες εὐφροσεται ὁ χρυσός. Διότι τί σημαίνει π ε ρ ι κ α λ ὼ, ἀνθρακες ; πόθεν ἔ ξ α γ ᾶ γ ο ν τ α ἰ οἱ ἀνθρακες !...

— Ἐκ τοῦ ἄ ν α θ ρ ὸ ὶ σ σ ο ῦ, διέκωφεν ἓνας γρομματοδιδάσκαλος.

— Καὶ δὲν σὰς ἤρεσαν αἱ

Κοσόσοματ !

Βαρκάρης εἶσαι ἐλόγου σοῦ ἡ λοποδύτης ;

Ἐ φ θ ᾶ, παρακαλῶ !

'Αθήνα; γόητσε κάλι ο έμποροπάλληρος.

— Πα! 'Αθήνα! Σας βεβαίω ότι δεν ήμπορώ να ζήσω ούδέ ο'δ'εμ'ίαν στιγμήν στην 'Ελλάδα!

— Πιρίεγγον! 'Εξήσατε, βλέπετε, ξηη έτη στην 'Αμερική.

— 'Εφ'θ'ά, παρακαλώ.

— 'Επτά! 'Επτά έτη σ' ένα άνθορακοριζείο και δεν στενοχωρηθήκατε, και στενοχωρησθήτε σπας 'Αθήνας!

— 'Ε, τί να γίνη... Είνε, βλέπετε, πολύ πληχτική ή 'Ελλάς!

Εύτυχος ένας αφιρόνομος της βάρκας τρανταγώς τους ανακάτεψε όλους. 'Ο ξη άνθορακοριζών άνδρωπος του κόσμου και ή γυνακουλαι με τά τέσσερα παιδια, τά κατά παραγγελίαν του ξη 'Αμερικης συζύγου της, βρέθηκαν μίτη με μίτη. 'Ο Γιώργος βρέθηκε καθάλιε κειμένος στο δάσκαλο! Αφίνατα, άνθρωποι και σαρκούλια, ανακατοίθηκαν σάν σάλιατα.

— 'Αθόρααααααα! φωνάζε.

'Ο βωρακάδρος τραβώντας γερός κοιπίεσ στη βαθυγάλινη τη θάλασσα, πλοσιδές άμυρου νερού έβρεξαν των ταξειδιωτών το πρόσωπο. Κάτι το άηδές ασθάνηκε τότε ο Γιώργος μέσα του, κάποιου κοριό, να τρέχη άόρατο, στο όσμο του επάνω.

Μετάνοιωσε, μετάνοιωσε πολύ για την άποφασί του. 'Ολον τον κόσμο, και όλη την 'Αμερική, και όλα τά βουιά με τά χρυσάμια έδινε να ήταν λάι στο σπίτι του, όλα στη φωτιά του τοιτσιφίει οίχοντας άλόγοινα τά άναμμένα κάρθωνα στη γωνιά...

— 'Αχ! 'Ανάθεμά την για 'Αμερική!...

Νά ήταν τοίλάχιον φέμμα! Νά ήταν όνειρο κακό! Νά ήταν άπάτη! 'Αχ, πός ήθελε να ζυνούσε από το κακό αυτό όνειρο και να βουσιόταν μέσα στο σπίτι του!

— Φιάστ! Φορρορο! Φιάστ! Φορρορο!

'Ο σάλρος βαρκώης άλιπτα τραβεί τις κοιπίεσ στη θάλασσα. Και κάθε βούιγμα κοιπίου κά ένα βήμα, προς την παρη την ξενιτεία και τη φαρμακομηνή.

— Φιάστ! Φορρορο! Φιάστ! Φορρορο!

Πονάει ο Γιώργος, μα τί να κάνει; 'Όσο προχωρούν στο βατόρι, τόσο πιο πολύ ασθάνεται της μοναξιάς το φόβο, τόσο πιο πολύ σφιγγεται ή καρδιά του. Κουδώνει και διπλώνεται καλά στο χράμι, ποι ή άδερφή του στον άργαλειό τό έστιασε και ή μητέρα του τό έγνεσε τό νημα. 'Εμπίρζε άκόμα το χράμι από την άγια της πάστρας και του σπιτιού τη μωφδιά. Και καθώς σφιχτά επάνω του τό έωσε ο Γιώργος, μα περιηροητικά θεμνότητα ασθάνηκε, σάν όλα τά χρώμαα των δικών του, σφιχτά και στοργικά να τον άγκάλιασαν για να τον ζεστάνουν!...

Κι' ή βάρκα όλο προχωρούσε, όλο προχωρούσε στο μαύρο το βατόρι, ποι διαρκώς εκάτινζε λερόνιοντας τον αφανό...

(Συνέχεια εις τό προσεχές)

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΔΙΓ' ΑΠ' ΟΛΑ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΥΝΗΓΩΝ

"Ένα κυνηγετικό σχολί—άναφέρει ο χρονικογράφος Αίγωνατος Βιλιμό—πού άνηκε σε κάποιου τυφλό ζητιάνο, μετά τό θάνατο του κυριου του, έξεκολούθησε να πληγαίνη και να κάρθεται κάθε μέρα στο μέρος όπου καθόταν πριν ο κύριός του.

"Έχοντας ένα δισκάκι στο στόμα, ο σχολίος έδεχόταν τις έλεημοσύνης των διαβωτών και έζησε έτσι άρκετά χρόνια. "Όταν έφθόρησε, βρίσκαν μέσα σε μιá τριτα, όπου συνήθιζε να χώνεται και να κοιμάται, είκοσι χιλιάδες φράγκα!...

Αυτά ήσαν τά κέρδη τόσον επών έσταιετίας...

'Ο Μάριος, έπειτα από κινήγι μιás δολάκληρης ήμέρας, ξαναγορμίζει άπρακτος στο σπίτι του. Μά επειδή ντρέπεται να παρουσιαστή με άδειαν τά χέρια, περνάει προηγουμένως από την αγορά κι' αγοράζει ένα λαγό.

— Νά κινήγι μιá φορά! λέει στη γυναίκα του φτάνοντας στο σπίτι του.

'Η γυναίκα του παίρνει το λαγό, τον έξετάζει προσεχτικά και φωνάζει:

— Μά ο λαγός αυτός δεν έχει καμιά πληγή!... Πώς τον έσκότωσες;

Τότε ο Μάριος, ο όποιος δεν χάνει ποτέ την ετοιμότητά του, της απάντησε:

— 'Ο δυστυχισμένος, μάλς με είδε, φόησε από το φόβο του!

ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΠΟΣ ΠΑΝΤΡΕΥΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΤΗΣ ΤΥΝΙΔΟΣ

Τό λευτρό. 'Η άποφίλωσις. Τό βάψιμο και τό στέλισμα της νύφης. Πώς τη φορτώνω με βραχιέλια και δαχτυλίδια. 'Επι του άκουμπά. "Όταν ή νύφη έχει δώσει κλάου την καρδιά της. Τό κέρραμα και τό σπάσιμο του ποτηριού. Πώς τό σπίτι του γαμπρού. "Ένα βήμα προς και δυό πίσω. κ.τ.λ.

Οί γάμοι των 'Εβραίων της Τύνιδος έχουν πολλή γραφικότητα και παρουσιάζουν άρκετά ενδιαφέρον. Την παραμονή του γάμου οι συγγενείς του γαμπρού στέλνουν στο σπίτι της νύφης άρώματα, παντόφλες και ένα χρυσοκέντητο φόρεμα.

Την ίδια μέρα ή νύφη, ντυμένη με την καλύτερη στολή της και συνοδευόμενη από τους οικείους της, όδηγείται στο λουτρό. Αφού τελειώσει το μπάνιο, της άλειφουν το πρόσωπο με μιá άλοιφή και την άφρονουν να στεγνώσει. 'Η άλοιφή αυτή καιει και έξυφανίζεται το λεπτό χρυοδί του προσώπου της νέας. "Άστερα άπ' αὐτό βάφουν τά φρυδιά της νύφης με μαύρο χρώμα και τις άκρες των δαχτυλίων της με κόκκινο (ζινά).

"Όταν έξημερώση ή μέρα του γάμου, ή νύφη, ή όποια στο διάστημα των τελευταίων ήμερών έδέχτο συμβουλές κι' όδηγιες εκ μέρους των γονέων της, περιτσιφίζεται από νέες άνάταρες ποι καταγίνονται με τό ντυσιμό της και τό στέλισμά της.

'Η φίλες της νύφης βάζον στα μπράτσια της βαρεύα και πολιτμια βραχιόλια και περνούν σ' όλα άνεξαρτώως το δαχτυλά της άκριβά άδαμαντοκόλλητα δαχτυλίδια. 'Επειτα βράφουν για δεύτερη φορά το πρόσωπό της.

Στό διάστημα αυτό ή νύφη, σύμφωνα με τά έπιταροίτητα έθια, προσποιείται έντελώς την άδιάρρη και δεν δίνει καμιά σημισία σε όσα γίνονται γύρω της.

"Όταν τελειώσει το στέλισμά της, όδηγουν τη νύφη στον λεγόμενον κουνιάτ. Ένα είδος μεγάλου σκαμνού πολιτείας, άπάνω του όποιο θρονιάζεται αυτή με μεγαλοπρέπεια. Μάλς καθήση ή νύφη, από τό διπλανό δομάτιο άρχίζουν ξαναμα θύνοι και ψαλμοί, ενώ συγχρόνως έξομοούν προς τό μέρος της οι συγγενείς της. οι φίλοι και οι αρββίνοι.

Στη μέση όλων αυτών βρισκεται ο γαμπρός, ο όποιος δεικνύεται προς τον κουνιάτ και κάρθεται στο πλευρό της νύφης. 'Εκείνη τότε τον σκεπάζει με τον κώκαμο της κι' αυτός της προσφέρει το δαχτυλίδι του.

Τη στιγμή όμως ποι ή νέα θ' άπλώση στο γαμπρό το χέρι της για να της φορήση το δαχτυλίδι, άν τυχόν άγαυάτι κανέναν άλλον, εκείνος πλησιάζει με τρόπο και της δίνει το δικό του δαχτυλίδι, όποτε ο γάμος θεωρείται διαλυμένος κι' ο ύποψήφιμος γαμπρός παίρνει τά βραχιέλια του και φεύγει...

"Όταν όμως ή κόρη δεν έχη δώσει άλλοδ πουθενά την καρδιά της, άφινει πρόθυμα να της φορήση ο γαμπρός το δαχτυλίδι του. Τότε ή γυναίκες ποι βρισκονται συγγεντωμένες στο σπίτι, άρχίζουν να ξεφονίζον άνατά, εις ένδειξιν χαράς.

"Υστερα άπ' όλα αυτά φέρνουν ένα ποτήρι γεμάτο χρυσά, άπ' τό όποιο τρέπει να πουν με τη σειρά οι νεόνυμφοι, οι αρββίνοι και όλοι οι προσκαλεσμένοι. "Επειτα οίχον καταγής το ποτήρι με δύναμη, τό σπάσουν και τους προσκαλεσμένους παίρνει μαζί του από ένα μικρό κομάτι.

Μετά ταύτα ψάλλονται διάφορες θρησκευτικές ενήες συνοδευόμενες από μουσική και επακολουθεί διαμονή κυφρέτων και λιζέ.

Μάλς νυχτώση, ή νύφη όδηγείται στο σπίτι του γαμπρού. Θέλοντας όμως να δείξη τη λύπη της για τον άποχωρισμό από τους γονείς της κι' άπ' το πατριό της σπίτι, κάνει δυό βήματα πίσω κι' ένα μονάχα μπρός, εις τρόπον ώστε για να διανύση ένα δρόμο πέντε λεπτών χρειάζεται δυό-τρεις ώρες!

'Η συνοδεία της νύφης ποι την πηγαίνει στο καινούριο σπίτι της, άποτελείται από τους γονείς, τους συγγενείς και τους φίλους των, καθώς και από πλήθος περιεργων, όπως άλλωστε συμβαίνει παντού σε άνάλογες περιστάσεις. "Όλοι αυτοί κρατούν στα χέρια τους λαμπάδες και ψάλλον ιδιόμορφως θρησκευτικούς ύμνους.

'Η νύφη προσφέρει άκουμπώντας σε δυό νέες φίλες της ποι τη σπράχουν έλαφρά προς τά έμπρός, γιατί έκεινη φάνεται δίδην, διατεθειμένη να γυρίσει πίσω. 'Ο σίχυος, ο όποιος προηγείται αυτής, την περιμένει στην είσοδο του σπιτιού. Μάλς ή νύφη φτάση εκεί, την παίρνει ο ίδιος άπ' τό χέρι και την όδηγει στη νυμφική παστάδα.

Αφού τελειώσουν ή άπαράτητες αυτές διατυπώσεις, άρχίζει το γαμήλιο συμπόσιο, διά του όποιο το άνδρόγυνο εισάγεται στο σζυγικό βίο...

